

ΚΡΑΤΙΚΗ
ΟΡΧΗΣΤΡΑ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

C. Kluttig

L. Kühne

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

2002

22

ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ

ΜΕΓΑΡΟ
ΜΟΥΣΙΚΗΣ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΑΝ. ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ Κ.Ο.Θ.

Μίκης Μιχαηλίδης

ΜΟΝΙΜΟΣ ΑΡΧΙΜΟΥΣΙΚΟΣ

Κάρολος Τρικολίδης

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Πρόεδρος

Κωνσταντίνος Πατσαλίδης

Αντιπρόεδρος

Άρης Μπαζμαδέλης

Μέλη

Δημήτρης Πάτρας

Γιώργος Πολίτης

Δημήτρης Χανδράκης

ΕΙΔΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΣΥΝΑΥΛΙΩΝ (Ε.Τ.Ο.Σ.)

Πρόεδρος

Κωνσταντίνος Γιακουμής

Αντιπρόεδρος

Κωνσταντίνος Χατζηκωνσταντίνου

Μέλη

Χριστίνα Γρίμπα

Σπύρος Μπαρούτας

Μάνος Ρουμेलιώτης

Η Κρατική Ορχήστρα Θεσσαλονίκης ιδρύθηκε το 1959 από το Σόλωνα Μιχαηλίδη, με τον τίτλο "Συμφωνική Ορχήστρα Βορείου Ελλάδος". Αρχικά αποτέλεσε τμήμα του Κρατικού Ωδείου Θεσσαλονίκης, αριθμώντας πενήντα μόλις μέλη. Το 1969, χάρη στις προσπάθειες του ιδρυτή της, κρατικοποιήθηκε και πήρε τη σημερινή της ονομασία. Πολλοί και σημαντικοί Έλληνες καλλιτέχνες ανέλαβαν τη διεύθυνσή της. Πρώτος ο Σόλων Μιχαηλίδης και στη συνέχεια ο Γεώργιος Θυμής, ο Άλκης Μπαλτάς, ο Κάρολος Τρικολίδης, ο Κοσμάς Γαλιλαίας, ο Κωνσταντίνος Πατσαλίδης και ο Λεωνίδας Καβάκος. Σήμερα, η Κρατική Ορχήστρα Θεσσαλονίκης αριθμεί εκατό περίπου μουσικούς και αναπληρωτής διευθυντής της είναι ο Μίκης Μιχαηλίδης.

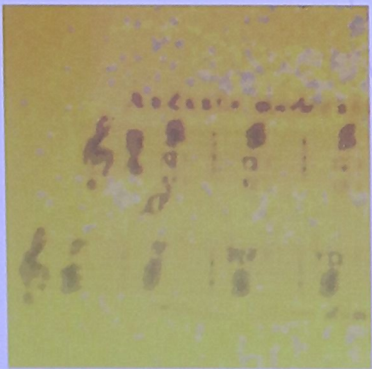
Από την αρχή η ΚΟΘ συμπεριέλαβε στο πρόγραμμά της ένα πλούσιο ρεπερτόριο, από το μπαρόκ μέχρι τις πρωτοποριακές συνθέσεις του 20ου αιώνα, με στόχο πάντα την ανάδειξη του μουσικού πολιτισμού συνολικά και πέρα από τα όρια του κλασικού. Πρωταρχικός στόχος της είναι η προβολή της ελληνικής μουσικής παρακαταθήκης και η προώθηση νέων ταλέντων. Πολλές ήταν, επίσης, οι πανελλήνιες και παγκόσμιες πρώτες εκτελέσεις που πραγματοποίησε.

Διάσημοι Έλληνες και ξένοι αρχιμουσικοί καθώς και σολίστες διεθνούς ακτινοβολίας (Α. Khatchaturian, Οδ. Δημητριάδης, Μ. Rostropovich, Ν. Gutman, Μ. Maisky, Δ. Σγούρος, V. Ashkenazy, Ρ. Badura-Skoda, L. Kogan, Λ. Καβάκος, V. Tretjakov, V. Svinakov κ.λ.π) έχουν συμπράξει με την ΚΟΘ.

Η Κρατική Ορχήστρα Θεσσαλονίκης πραγματοποιεί ετησίως ένα μεγάλο αριθμό συναυλιών και έχει εμφανισθεί επανειλημμένα στα σημαντικότερα φεστιβάλ τόσο της Ελλάδας (Φεστιβάλ Αθηνών - Ηρώδειο, Δημήτρια, Φεστιβάλ Φιλίππων κλπ.) όσο και του εξωτερικού (Διεθνές Φεστιβάλ "Κύπρια" - Κύπρος, International Festival "Zino Francescatti" - Μασσαλία κλπ.).

Έχει, επίσης, εμφανισθεί πολλές φορές στο Μέγαρο Μουσικής Αθηνών ενώ συμμετείχε στην συναυλία εγκαινίων του Μεγάρου Μουσικής Θεσσαλονίκης, όπου και πραγματοποιεί πλέον τις συναυλίες της.

ΚΡΑΤΙΚΗ ΟΡΧΗΣΤΡΑ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Γεννήθηκε στη Λευκωσία της Κύπρου το 1949. Άρχισε τις μουσικές του σπουδές στο βιολί και στα θεωρητικά στην **Ελληνική Μουσική Ακαδημία της Λευκωσίας** (1959-1968) και συνέχισε στο **Κρατικό Ωδείο Θεσσαλονίκης**, με δάσκαλο στο βιολί τον **Κοσμά Γαλιλαία** και στα ανώτερα θεωρητικά το θείο του, **Σόλωνα Μιχαηλίδη**. Ολοκλήρωσε τις σπουδές του στην **Ανώτατη Σχολή Μουσικής της Βιέννης**. Παρακολούθησε σεμινάρια παλιάς μουσικής στο Βέλγιο και στη Νίκαια κοντά στον **Leonid Kogan** και στον **A. Loewengut**, καθώς και μαθήματα διεύθυνσης συνόλου και βιολιού στο **Κονσερβατόριο της Βιέννης**. Είναι απόφοιτος του **Royal School of Music** του Λονδίνου, με δίπλωμα εκτελεστού βιολιού.

Ξεκίνησε τις πρώτες του εμφανίσεις στην τηλεόραση και στο ραδιόφωνο της Κύπρου σε ηλικία μόλις 12 ετών. Υπήρξε μέλος του **Τρίο Λευκωσίας** και της **Ορχήστρας της Ραδιοφωνίας (CBC)**, της οποίας ήταν και σολίστ. Έδωσε ρεσιτάλ σε όλες τις πόλεις της Κύπρου.

Κατά τη διάρκεια των σπουδών του στην Αυστρία ήταν μέλος της **Ορχήστρας Δωματίου "Cappella Academica"** (1973-78), με συναυλίες και ηχογραφήσεις δίσκων σε όλη την Ευρώπη. Υπήρξε, επίσης, μέλος της **Συμφωνικής Ορχήστρας του Durban** στη Νότιο Αφρική, μέλος της **Συμφωνικής Ορχήστρας Tonkünstler της Βιέννης** (1976-1981), ιδρυτής και μέλος του **TRIO METAMORFON** με συναυλίες, ηχογραφήσεις και τηλεοπτικές εμφανίσεις ανά την Ευρώπη (1979-81), μέλος του συγκροτήματος παλιάς μουσικής "**Clemencic Consort**" (μπαρόκ, βιόλα και όλα τα μεσαιωνικά όργανα), με το οποίο περιόδευσε σε Ευρώπη και Αμερική (1971-1985).

Επιστρέφοντας στην Ελλάδα δίδαξε βιολί και ορχήστρα στο **Νέο Ωδείο Θεσσαλονίκης** (1981-1985) και στο **Δημοτικό Ωδείο Κατερίνης** (1981-1991). Υπήρξε διευθυντής των *μουσικών σεμιναρίων "ΒΕΡΤΙΣΚΟΣ"*, μαέστρος της **Ορχήστρας Νέων Βορείου Ελλάδος**, της **Ορχήστρας "Pro Musica" Θεσσαλονίκης** και μέλος του συγκροτήματος "**Αυλέγχορδον**".

Έδωσε ιδιαίτερο βάρος στους Έλληνες συνθέτες και στους νέους εκτελεστές. Κάθε χρόνο οι μαθητές του κατακτούν βραβεία και χρυσά μετάλλια σε πανελλήνιους και τοπικούς διαγωνισμούς. Έχει γράψει δύο βιβλία: το "*Μαθαίνω Βιολί*" για μικρούς βιολιστές και τα "*Απλά Παιδαγωγικά*" για έγχορδα. Ανέβασε πρώτος παιδική όπερα και παιδικό μιούζικαλ στην Ελλάδα (στο Βασιλικό Θέατρο), καθώς και παιδικό μουσικό θέατρο (στο Κρατικό Θέατρο Βορείου Ελλάδος). Τόσο σαν βιολιστής όσο και σαν μαέστρος έκανε πολλές παγκόσμιες και πανελλήνιες πρώτες εκτελέσεις.

Είναι Α' Κορυφαίος της Κρατικής Ορχήστρας Θεσσαλονίκης, ενώ διδάσκει βιολί, ορχήστρα και μουσική δωματίου στο Σύγχρονο Ωδείο Θεσσαλονίκης από το 1985. Επί πολλά χρόνια είναι μέλος της Καλλιτεχνικής Επιτροπής της Κρατικής Ορχήστρας Θεσσαλονίκης και από το Μάρτιο του 2001 είναι **Αναπληρωτής Διευθυντής της Κ.Ο.Θ.** □

Μίκης
Μιχαηλίδης

Christian Kluttig

Διευθυντής Ορχήστρας

Lutz Kühne

Βιόλα

J . H a y d n

Συμφωνία αρ. 44, σε μι ελάσσονα - "Πένθιμη"

ΔΙΑΡΚΕΙΑ 19'

- I. Allegro con brio
- II. Adagio
- III. Menuetto Allegretto
- IV. Finale. Presto

B . B r i t t e n

Α' ΕΚΤΕΛΕΣΗ

"Lachrymae" για βιόλα και ορχήστρα εγχόρδων, έργο 48

ΔΙΑΡΚΕΙΑ 14,5'

ΔΙΑΛΕΙΜΜΑ

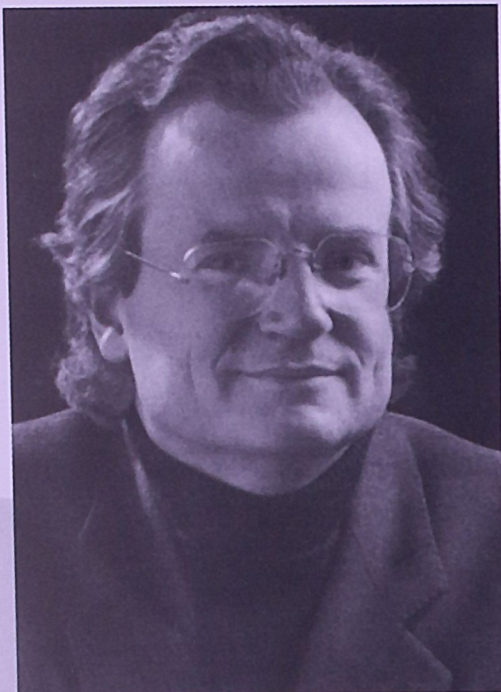
J . B r a h m s

Συμφωνία αρ. 4, σε μι ελάσσονα, έργο 98

ΔΙΑΡΚΕΙΑ 44'

- I. Allegro non troppo
- II. Andante moderato - Poco meno presto
- III. Allegro giocoso
- IV. Allegro energico e passionato - Più Allegro

Christian Kluttig

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΟΡΧΗΣΤΡΑΣ

Ο Christian Kluttig γεννήθηκε στη Δρέσδη το 1943. Φοίτησε στη περίφημη Σχολή Kreuzschule και συνέχισε τις σπουδές του στη Ανωτάτη Μουσική Σχολή της Δρέσδης, έχοντας ως δασκάλους στη διεύθυνση τους Rudolf Neuhaus και Horst Foerster. Ολοκλήρωσε τις σπουδές του κοντά στους Arvid Jansons και Hans Swarowsky.

Ξεκίνησε την καριέρα του ως βοηθός διευθυντή στην Κρατική Όπερα της Δρέσδης (1967 - 1969). Δυο χρόνια αργότερα, το 1969, προσλήφθηκε ως αρχιμουσικός στο Δημοτικό Θέατρο Chemnitz και στη συνέχεια προήχθη στη θέση του καλλιτεχνικού διευθυντή το 1975.

Το 1979 ο Christian Kluttig διορίστηκε καλλιτεχνικός διευθυντής της Landestheater Halle και αρχιμουσικός της Halle Händel Festival Orchestra.

Την περίοδο εκείνη, στο πλαίσιο του Φεστιβάλ Χέντελ, ήταν υπεύθυνος παραγωγής στις όπερες "Αγριπίνα", "Πόρος", "Αλέξανδρος", "Παρθενόπη", "Φλοριντάντε", "Ρινάλντο", "Ορέστης", "Ταμερλάνος" κ.ά. Κάποιες από αυτές τις όπερες του Χέντελ διηύθυνε και ως προσκεκλημένος αρχιμουσικός του Halle ensemble στο Kissinger Summer, στην Πράγα, στο Linz της Αυστρίας και την Ελβετία.

Οι μεγάλες του επιτυχίες είχαν ως αποτέλεσμα να προσκληθεί σε όλες σχεδόν τις χώρες της Ανατολικής Ευρώπης. Διηύθυνε πολλές σημαντικές ορχήστρες, μεταξύ των οποίων συγκαταλέγονται: η Συμφωνική Ορχήστρα της Ραδιοφωνίας του Βουκουρεστίου, η Φιλαρμονική του Λένινγκραντ (Κύκλος Mahler 1986), η Σλοβενική Φιλαρμονική της Λουμπλιάνα, η Φιλαρμονική Ορχήστρα του Ζάγκρεμπ, η Φιλαρμονική Ορχήστρα της Πράγας, η Φιλαρμονική της Δρέσδης, η Συμφωνική Ορχήστρα του Βερολίνου και αυτή της Λειψίας, η Συμφωνική του Βουπερτάλ, η Capella academica της Βιέννης, η Handel Orchestra της Ουάσινγκτον, η Ορχήστρα της Λυών, και πολλές άλλες.

Ο Christian Kluttig πραγματοποίησε μεγάλο αριθμό ηχογραφήσεων τόσο για δίσκους όσο και για το ραδιόφωνο, κερδίζοντας μάλιστα το βραβείο Χέντελ το 1981.

Την καλλιτεχνική περίοδο 1989 - 90 ανέβασε την όπερα του Χέντελ "Ιούλιος Καίσαρας" στο Δημοτικό Θέατρο Koblenz. Λόγω της μεγάλης επιτυχίας του εγχειρήματος, προσκλήθηκε ξανά για το ανέβασμα της όπερας "Ελεύθερος σκοπευτής" στο ίδιο θέατρο.

Με την έναρξη της σεζόν 1990 - 91 διορίσθηκε γενικός καλλιτεχνικός διευθυντής του Δημοτικού Θεάτρου Koblenz και της Κρατικής Φιλαρμονικής Ορχήστρας του Ρήνου, θέση την οποία κράτησε ως το 1996.

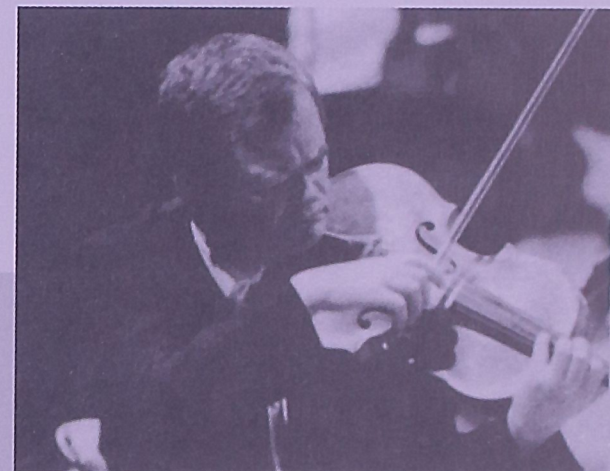
Ως μαέστρος αφοσιώθηκε κυρίως στα έργα των Μότσαρτ και Μπραμς, σε όλες τις συμφωνίες του Μάλερ, καθώς και σε έργα των κλασικών συνθετών του 20ου αιώνα, ιδιαίτερα των Στραβίνσκι και Σοστακόβιτς. Οι πολυάριθμες παγκόσμιες πρεμιέρες του, δείχνουν, ότι ο Christian Kluttig είναι εξοικειωμένος επίσης και στο ρεπερτόριο σύγχρονων συνθετών, όπως οι Bredemeyer, Christfried Schmidt, Gerd Domhardt, Manfred Weiss, Thomas Reuter, Primos Ramovs, Robert Wittinger και Daniel Pinkham.

Από το 1996 ο Christian Kluttig εκπαιδεύει νέους μαέστρους ως καθηγητής διεύθυνσης ορχήστρας στην Ανωτάτη Μουσική Σχολή της Δρέσδης "Carl Maria von Weber".

ΒΙΟΛΑ

Lutz
Kühne

Ο βιολονίστας Lutz Kühne ξεκίνησε τις μουσικές του σπουδές στη Λειψία. Συνέχισε τη μελέτη της βιόλας στο Βερολίνο και έπειτα στη Μόσχα με τον καθηγητή Belinkij.

Υπήρξε μέλος της Φιλαρμονικής Ορχήστρας της Δρέσδης και στη συνέχεια της Συμφωνικής Ορχήστρας του Βερολίνου. Διετέλεσε εξάρχων της Ορχήστρας της Όπερας του Chemnitz, καθώς και της Ορχήστρας της Ραδιοφωνίας του Βερολίνου.

Την καριέρα του ως σολίστ της βιόλας ξεκίνησε παίζοντας με την Ορχήστρα Gürzenich της Κολωνίας.

Αργότερα εργάστηκε ως εξάρχων βιόλας στην Ορχήστρα της Όπερας του Göteborg στη Σουηδία, στην Ορχήστρα της Λισσαβώνας στην Πορτογαλία και σε ορχήστρες στην Ισπανία.

Ο Lutz Kühne πραγματοποίησε περιοδείες, δίνοντας συναυλίες στη Σκανδιναβία, στην Ισπανία, στην Πορτογαλία και στη Νότιο Αφρική. Έδωσε, επίσης, ως σολίστ βιόλας κοντσέρτα σε πόλεις της Γερμανίας, Πολωνίας, Σουηδίας, Ισπανίας και Νοτίου Αφρικής.

Συμμετείχε σε πολυάριθμες ραδιοφωνικές παραγωγές ως σολίστ με την Ορχήστρα της Ραδιοφωνίας του Βερολίνου.

Από το 1997 παίζει στην Κρατική Ορχήστρα Θεσσαλονίκης στις βιόλες, σε θέση εξάρχοντα.

Joseph Haydn

(1 7 3 2 - 1 8 0 9)

Συμφωνία αρ. 44,
σε μι ελάσσονα
"Πένθιμη"

Η δημιουργική περίοδος του Γιόζεφ Χάυντν από το 1767 ως το 1772 χαρακτηρίζεται και μόνο από τους τίτλους μερικών συμφωνιών του: "*Οι θρήνοι*" (αρ. 26), "*Πένθιμη*" (αρ. 44), "*Του αποχαιρετισμού*" (αρ. 45), "*Το πάθος*" (αρ. 49).

Είναι η περίοδος Sturm und Drang (Θύελλα και Ορμή) που εκδηλώνεται ιδιαίτερα στην ποίηση και στη μουσική, με την έντονη υποκειμενικότητα και τις συναισθηματικές εξάρσεις της. Και ο Χάυντν, θρεμμένος από τα νιάτα του με τις σονάτες για χάρψικορντ του Κ. Φ. Ε. Μπαχ, όσο κι αν ήταν απομονωμένος στην "έρημό" του, όπως αποκαλούσε ο ίδιος το παλάτι του πρίγκιπα - εργοδότη του, τον Εστερχάζυ, δεν μπορούσε να μην επηρεαστεί κι αυτός από το καινούριο ρεύμα που κυριαρχούσε.

Η συμφωνία αρ.44 είναι γραμμένη κι αυτή σε ελάσσονα, όπως κι άλλες συμφωνίες του Χάυντν της περιόδου αυτής. Φέρει την επωνυμία "Πένθιμη", γιατί λέγεται πως ο συνθέτης ήθελε το αργό μέρος της να παιχτεί στην κηδεία του. Είναι ενορχηστρωμένη με το σχήμα της ορχήστρας που ακολουθούν οι πρώιμες συμφωνίες του Χάυντν: έγχορδα, δύο όμποε και δύο κόρνα.

Εκτός από την ελάσσονα που γενικά κυριαρχεί περισσότερο και στα πιο σημαντικά σημεία του έργου, τα unisoni των εγχόρδων (όπως στο εισαγωγικό θέμα του πρώτου μέρους και στο κύριο θέμα του τελευταίου μέρους) δίνουν μια ιδιαίτερα δραματική ένταση.

Η αντιπαράθεση φόρτε και πιάνο και η χρήση των πιο χαρακτηριστικών (μικρο)διαστημάτων της ελάσσονας (ακόμα και του τριημιτονίου) βοηθούν κι αυτά στην "πένθιμη" ατμόσφαιρα του έργου. Το ίδιο το υποθετικό "πένθιμο εμβατήριο", το αργό μέρος δηλαδή της συμφωνίας, αξίζει να σημειωθεί πως είναι γραμμένο σε μείζονα. Το τρίτο μέρος, το μενουέτο, είναι από την αρχή ως το τέλος (εκτός από το trio) ένας κανόνας στην όγδοη ανάμεσα στα ψηλότερα και τα χαμηλότερα έγχορδα. Εξισορροπιστικό στοιχείο στο ρομαντικό πνεύμα του έργου είναι η αυστηρή αντιστικτική επεξεργασία που εμφανίζεται ιδιαίτερα στο τελευταίο μέρος.

+ Κώστας Γριμάλης

Benjamin Britten

(1 9 1 3 - 1 9 7 6)

"Lachrymae"
για βιόλα και ορχήστρα,
έργο 48

Ο γνωστός Άγγλος συνθέτης Μπέντζαμιν Μπρίττεν ενδιαφέρθηκε όχι μόνο για τα σύγχρονα ρεύματα της μουσικής της εποχής του, αλλά και για τις ρίζες της μουσικής της πατρίδας του. Έτσι έχουμε αρκετά έργα, στα οποία αποδίδει φόρο τιμής στους μεγάλους συνθέτες της Αγγλίας, όπως: *"The Young Person's guide to the orchestra"*, το οποίο βασίζεται σ' ένα θέμα του Henry Purcell. Στον John Dowland αφιερώνονται δύο έργα, το *"Nocturnal after J.Dowland"* για κιθάρα, έργο 70, (1963), καθώς και το *"Lachrymae - Reflections on a song of Dowland"*.

Το *"Lachrymae"* γράφτηκε αρχικά τον Απρίλη του 1950 για βιόλα και πιάνο ως έργο 48. Αφιερωμένο στον William Primrose, πρωτοπαρουσιάστηκε στις 20 Ιουνίου της ίδιας χρονιάς από τον William Primrose και τον Μπρίττεν στο πιάνο. Προς το τέλος της ζωής του, ο Μπρίττεν ενορχήστρωσε το έργο (ως έργο 48) και από τότε παίζεται συχνά στις αίθουσες συναυλιών.

Εξωτερικά στοιχεία, που παραπέμπουν στο γνωστό έργο *"Lachrymae"* του Dowland, είναι η επιλογή της βιόλας, και στην ορχηστρική μορφή η χρήση μόνο εγχόρδων, και μάλιστα των "χαμηλών" εγχόρδων.

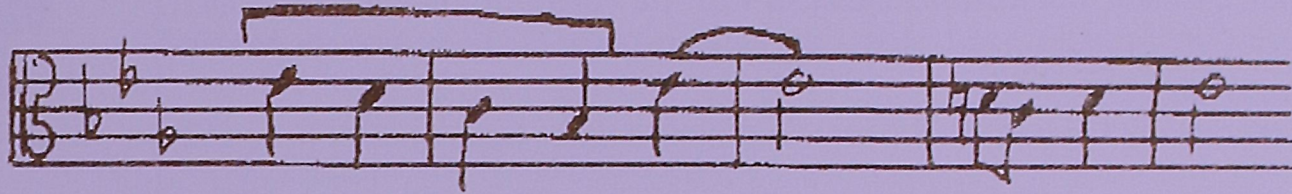
Ο συνθέτης ζητά ρητά, η πάνω φωνή να ερμηνεύεται από τα β' βιολιά, που έχουν ρόλο περισσότερο συνοδευτικό παρά πρωταγωνιστικό. Ο Μπρίττεν φανταζόταν, δηλαδή, ένα συγκρότημα από βιόλες ντα γκάμπα, για το οποίο εξάλλου είχε συνθέσει το "Lachrymae" ο Dowland.

Το σύντομο έργο του Μπρίττεν αποτελείται από μια μικρή εισαγωγή και δέκα σύντομες παραλλαγές, που εξελίσσονται όλες με ενιαία ροή. Η εισαγωγή παρουσιάζει ένα κυρίαρχο θεματικό στοιχείο, απ' το οποίο ο συνθέτης επεξεργάζεται ουσιαστικά το αρχικό μοτίβο (βλ. παρ. 1):

Μέχρι την 5^η παραλλαγή, προβάλλεται στους διαφορετικούς τρόπους επεξεργασίας, είτε μορφολογικής φύσεως είτε τεχνικής παιξίματος, αυτό το αρχικό μοτίβο.

Στην 6^η παραλλαγή εμφανίζεται για πρώτη φορά από τη σόλο βιόλα ένα δεύτερο λυρικό θέμα, το οποίο περιέχει την τόσο χαρακτηριστική για το έργο του Dowland, κατιούσα τετάρτη (βλ. παρ. 2):

Στις ακόλουθες παραλλαγές ο συνθέτης επεξεργάζεται κυρίως αυτό το καινούριο θέμα και καταλήγει στο τέλος της 10ης παραλλαγής στην "αναδημιουργία" του έργου του Dowland. Θα μπορούσαμε να πούμε πως ο Μπρίττεν σ' αυτό το έργο φτάνει μέσα από τη σύνθεση του πίσω στις ρίζες της αγγλικής μουσικής.

Σκοπός του συνθέτη δηλαδή, δεν είναι απλώς η επεξεργασία ενός δεδομένου θέματος, αλλά η διερεύνηση και η αναδημιουργία του μέσα από τους διάφορους τρόπους ανάπτυξής του.

Evelin Voigtmann

Η *Τέταρτη Συμφωνία* γράφτηκε στα 1884 - 1885 και δόθηκε σε πρώτη εκτέλεση υπό τη διεύθυνση του συνθέτη στις 25 Οκτωβρίου 1885 με την Ορχήστρα του Μάινγκεν, της οποίας διευθυντής ήταν ο Χανς φον Μπύλωφ. Το έργο έγινε δεκτό με μεγάλο ενθουσιασμό. Ο φον Μπύλωφ τη χαρακτήρισε *"εκπληκτική, εντελώς πρωτότυπη, ολότελα νέα με ασύγκριτη δύναμη από την αρχή ως το τέλος"*.

Η **πρώτη κίνηση** αρχίζει με το **πρώτο θέμα** που εκτίθεται από τα βιολιά και τα ξύλινα, χωρίς το όμποε και είναι βασισμένο σε δύο απλά μοτίβα, από δύο νότες το καθένα, το πρώτο εισαγωγικό με κατιούσα κίνηση, το δεύτερο απαντητικό με ανιούσα. Το θέμα στην αρχή συνοδεύεται από απλά αρπίσματα στις βιόλες και στα βιολοντσέλα. Γρήγορα η απλή ατμόσφαιρα αποκτά πυκνότητα, με την προσθήκη ποικίλων διακοσμητικών στοιχείων, ρυθμικών και μελωδικών.

Το **δεύτερο θέμα** είναι σύνθετο και αποτελείται από δύο πλατιές προτάσεις με ένα συνδετικό ρυθμικό στοιχείο στη μέση. Η ανάπτυξη των θεμάτων αυτών γίνεται με τη γνωστή τακτική του

Μπραμς:

**J o h a n n e s
B r a h m s**

(1 8 3 3 - 1 8 9 7)

Συμφωνία αρ. 4,
σε μι ελάσσονα,
έργο 98

Συστηματική ρυθμική, μελωδική και αρμονική επεξεργασία, προέκταση των ιδεών ως την απώτερη σημασία και συνέπειά τους.

Στο τέλος φτάνουμε στο αποκορύφωμα με την εμφάνιση του αρχικού θέματος σε μεγέθυνση και σε νέα, συναρπαστική ρυθμική μορφή.

Η **δεύτερη κίνηση** περιέχει κάποιες από τις ωραιότερες σελίδες που έγραψε ο μεγάλος συνθέτης. Γεμάτη τρυφερότητα, θερμό και γαλήνιο αίσθημα, έχει ένα παιχνιδιάρικο και χιουμοριστικό χαρακτήρα. Αρχίζοντας με ένα θέμα, που έχει κάποια παραδοσιακή απόχρωση, προχωρεί με αληθινά ανοιχτόκαρδη διάθεση ως το τέλος.

Η **τελευταία κίνηση** απομακρύνεται από τη συμφωνική παράδοση και χρησιμοποιεί εδώ τη φόρμα της Πασακάλιας (*η Passacaglia, χορός ιταλικής ή ισπανικής προελεύσεως, ως φόρμα σημαίνει το κτίσιμο της μουσικής πάνω σ' ένα σύντομο θέμα, που επαναλαμβάνεται αδιάκοπα το ίδιο με διαρκείς παραλλαγές του μουσικού κειμένου*).

Το **φινάλε** αυτό είναι μία Πασακάλια με τριάντα παραλλαγές και μία πάνω σ' ένα θέμα οκτώ μέτρων, παρμένο από την Εκκλησιαστική Καντάτα, αρ. 150, του Ιωάννη Σεβαστιανού Μπαχ.

Είναι ένα περίτεχνο και υπέροχο δείγμα της μεγαλοφυΐας του Μπραμς. Με ασύγκριτη εφευρετικότητα κτίζει πάνω σε μία απλή μελωδία, που αδιάκοπα επανέρχεται, ένα υπέρλαμπρο οικοδόμημα το οποίο δεν έχει το όμοιό του σε όλη τη μουσική φιλολογία. Κατά τρόπο αξιοθαύμαστο η μια εικόνα διαδέχεται την άλλη πάνω στην ίδια αυτή μελωδική γραμμή, διατηρώντας όχι μόνο πνευματικό ενδιαφέρον, αλλά αναπτύσσοντας κυρίως ένα βαθύτατα ανθρώπινο τόνο και δημιουργώντας δραματική καθ' αυτό εξέλιξη.

+ Σόλων Μιχαηλίδης

M. Panni

Διευθυντής Ορχήστρας

R. Buchbinder

Πιάνο

L. v. Beethoven

Κοντσέρτο αρ. 4 για πιάνο και ορχήστρα,
σε σολ μείζονα, έργο 58

M. Ravel

Pavane pour une infante défunte

M. Ravel

Ισπανική Ραψωδία

Αφιέρωμα στην Γαλλική Μουσική

Επιμέλεια: Γ. Βακαρέλης

Μ Α Ρ Τ Ι Ο Σ

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 01

ΑΦΙΕΡΩΜΑ στην ΓΑΛΛΙΚΗ ΜΟΥΣΙΚΗ
M. Panni / R. Buchbinder

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 08

ΑΦΙΕΡΩΜΑ στον LEO BROUWER
ΜΟΥΣΙΚΗ ΓΙΑ ΚΙΘΑΡΑ
L. Brouwer / Κ. Κοτσιώλης

ΠΑΡΑΓΩΓΗ Ο.Μ.Μ.Θ.

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 15

ΑΦΙΕΡΩΜΑ στους ΜΟΥΣΙΚΟΥΣ της Κ.Ο.Θ.
ΑΠΟ ΤΗΝ ΙΔΡΥΣΗ ΤΗΣ ΜΕΧΡΙ ΣΗΜΕΡΑ

Κ. Πατσαλίδης / V. Milanova

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ **22**

ΑΦΙΕΡΩΜΑ: ΕΛΛΑΣ - ΚΥΠΡΟΣ
ΟΙ ΑΓΩΝΕΣ ΤΟΥ ΕΘΝΟΥΣ

Κ. Τρικολίδης / Σ. Κασσάρας

Τραγούδούν οι: **Λ. Βίσση / Η. Λιούγκος**
Χρ. Σίκκης / Μ. Δουκάκης / Απ. Σωτηρούδης

Χορωδίες: **Θεσσαλονίκης & Καλαμαριάς**
Αφηγητής: **Δ. Καρέλης**

Υπό την αιγίδα: του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού της Κύπρου
Σε συνεργασία με το: Γενικό Προξενείο Κύπρου της Θεσσαλονίκης
και την Ομοσπονδία Κεντρικών Οργανώσεων Ελλάδας (Ο.Κ.Ο.Ε.)

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ **29**

Α. Μπαλτάς / Κ. Kravtsov

ΩΡΑ ΕΝΑΡΞΗΣ ΣΥΝΑΥΛΙΩΝ 21:00

Α' ΒΙΟΛΙΑ

❖ *Εξάρχοντες*
Κωνσταντίνος Πατσαλίδης
Δημήτρης Χανδράκης

❖ *Κορυφαίοι Α'*
Μίκης Μιχαηλίδης
Γιώργος Πετρόπουλος

...
Μαρία Δρούγου
Μαρία Σουέρεφ
Εύη Δελφίνοπούλου
Ευάγγελος Παπαδημήτρης
Κρυστάλλης Αρχοντής
Αναστασία Μισυρλή
Γιώργος Κανδυλίδης
Έκτωρ Λάππας
Καλλιόπη Μυλαράκη
Μαρία Σπανού
Ελευθέριος Αδαμόπουλος
Γκρέτα Παππά
Μαρία Μητριζάκη
Γιώργος Γαρυφαλλάς

Β' ΒΙΟΛΙΑ

❖ *Κορυφαίοι Α'*
Ανθή Τζίμα
Ντάρια Κάτσιου

❖ *Κορυφαίος Β'*
Νικόλαος Αρχοντής

...
Μίμης Τοπσιδης
Αθανάσιος Θεοδωρίδης
Αλκέτας Τζιαφέρης
Δέσποινα Παπαστεργίου
Isabelle Both
Κωνσταντίνα Πολυζωΐδου
Ευαγγελία Κουζώφ
Μαρία Εκλεκτού
Μαρία Ζαχαριάδου
Ξένη Λουκίδου

ΒΙΟΛΕΣ

❖ *Κορυφαίοι Α'*
Νεοκλής Νικολαΐδης
Lutz Kühne

...
Ειρήνη Παραλίκα
Χρήστος Βλάχος
Φελίτσια Ποπίκα
Κατερίνα Μητροπούλου
Αλεξάνδρα Βόλτση
Δημοσθένης Φωτιάδης
Παύλος Μεταξάς

ΒΙΟΛΟΝΤΣΕΛΑ

❖ *Κορυφαίοι Α'*
Δημήτρης Πάτρας
Δημήτρι Γκουντίμοβ

❖ *Κορυφαίος Β'*
Ρένος Μπαλτάς

...
Γεώργιος Μανώλας
Ανθή Κοντογιαννάκη
Απόστολος Χανδράκης
Δημήτρης Πολυζωΐδης
Ζόραν Στέπιτς
Βίκτωρ Δάβαρης
Γιάννης Στέφος
Ίλινα Νάκη-Φερένσε
Δημήτρης Αλεξάνδρου
Ιωάννα Κανάτσου

ΚΟΝΤΡΑΜΠΑΣΑ

❖ *Κορυφαίος Α'*
Γεώργιος Γράλιστας

❖ *Κορυφαίοι Β'*
Χαράλαμπος Χειμαριός
Ιωάννης Χατζής
...
Αναστάσιος Μαυρουδής
Ελένη Μπουλασίκη
Λεωνίδα Κυρίδης

ΦΛΑΟΥΤΑ

❖ *Κορυφαίοι Α'*
Πέτρος Σουσαμόγλου
Νίκος Δημόπουλος

❖ *Κορυφαίοι Β'*
Ίλιε Μακοβέι
Γεώργιος Κανάτσος
...
Νίκος Κουκής
Ιωάννης Ανισέγκος

ΟΜΠΟΕ

❖ *Κορυφαίοι Α'*
Δημήτρης Καλπαξίδης
Δημήτρης Κίτσος

❖ *Κορυφαίοι Β'*
Νικόλαος Καλπαξίδης
Βλαντιμίρ Γκάνεβ
Κωνσταντίνος Χασιώτης
...
Θωμάς Μητριζάκης

ΚΛΑΡΙΝΕΤΑ

❖ *Κορυφαίοι Α'*
Κοσμάς Παπαδόπουλος
Χρήστος Γραονίδης

❖ *Κορυφαίοι Β'*
Πόλλα Σμιθ-Διαμαντή
Οβίντιου Καπλέσκου
...
Βασίλης Καρατζίβας

ΦΑΓΚΟΤΑ

❖ *Κορυφαίοι Α'*
Βασίλης Ζαρόγκας
Γιώργος Πολίτης

❖ *Κορυφαίος Β'*
Κωνσταντίνος Βαβάλας
...
Μαλίνα Ηλιοπούλου

ΚΟΡΝΑ

❖ *Κορυφαίοι Α'*
Εμμανουήλ Ιορδανίδης
Christian Beemelmans
Κοσταντίν Ιστράτε

❖ *Κορυφαίοι Β'*
Βασίλης Βραδέλης
Παντελής Φειζό
...
Νίκος Δραγομάνοβιτς

ΤΡΟΜΠΕΤΕΣ

❖ *Κορυφαίοι Α'*
Σπύρος Παπαδόπουλος
Γρηγόριος Νέτσκας

❖ *Κορυφαίος Β'*
Γεώργιος Αβράμογλου
...
Ιωάννης Σισμανίδης
Δημήτρης Κουρατζίνος

ΤΡΟΜΠΟΝΙΑ

❖ *Κορυφαίοι Α'*
Γιώργος Κόκκορας
Αθανάσιος Ντώνες

❖ *Κορυφαίοι Β'*
Δημήτριος Νέτσκας
Φώτης Δράκος
...
Βαγγέλης Μπαλτάς

ΤΟΥΜΠΑ

❖ *Κορυφαίος Β'*
Γιώργος Τηνιακούδης
Παύλος Γεωργιάδης

ΤΥΜΠΑΝΑ

❖ *Κορυφαίοι Α'*
Βλαντιμίρ Αφανάσιεφ
Δημήτριος Βίττης

ΚΡΟΥΣΤΑ

❖ *Κορυφαίος Β'*
Κωνσταντίνος Χανής

...
Ελευθέριος Αγγουριδάκης
Ντέλια Μιχαηλίδου

ΠΙΑΝΟ

Μαριλένα Λιακοπούλου

ΑΡΠΑ

Γεωργία Ξαγαρά

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΣ

Βασίλης Ξαγαράς

ΤΙΜΕΣ ΕΙΣΙΤΗΡΙΩΝ Κ.Ο.Θ.

ΠΛΑΤΕΙΑ Α΄	20,00 €	7.000 δρχ.
ΠΛΑΤΕΙΑ Β΄ - ΘΕΩΡΕΙΑ	12,00 €	4.000 δρχ.
ΕΞΩΣΤΗΣ	9,00 €	3.000 δρχ.
ΜΕΙΩΜΕΝΟ*		
ΠΛΑΤΕΙΑ - ΘΕΩΡΕΙΑ	9,00 €	3.000 δρχ.
ΕΞΩΣΤΗΣ	6,00 €	2.000 δρχ.

*(εκπαιδευτικοί, φοιτητές, σπουδαστές, μαθητές ωδείων)

[ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ: ΕΚΠΤΩΣΗ 25%]

**Εισιτήρια και συνδρομές προπωλούνται στο Ταμείο της Κ.Ο.Θ. (Μέγαρο Εταιρίας Μακεδονικών Σπουδών),
τηλ: 0310 223785 Δευτέρα, Τρίτη Τετάρτη, Πέμπτη 10:00 - 13:00 και 18:00 - 20:00 και Παρασκευή 10:00 - 13:00**

*Η Κ.Ο.Θ. διατηρεί το δικαίωμα - αν χρειαστεί - να τροποποιήσει το πρόγραμμα
Η είσοδος μετά την έναρξη της συναυλίας επιτρέπεται μόνο στο διάλειμμα
Η είσοδος στη συναυλία επιτρέπεται σε παιδιά 6 ετών και άνω*

**Απαγορεύεται αυστηρά η βιντεοσκόπηση, η φωτογράφιση και η μαγνητοφώνηση
κατά την διάρκεια της συναυλίας.**

ΤΜΗΜΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ - ΠΡΟΒΟΛΗΣ & ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ

τηλ: 0310 589156, -160, -163, e-mail: koth@otenet.gr

Χορηγοί επικοινωνίας

FM 100,5
ΛΟΓΟΥ & ΤΕΧΝΗΣ

FM 100

TV 100

με την υποστήριξη

Η ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

Αγγελιοφόρος

Κ . Ο . Θ .

ΜΟΝΗ ΛΑΖΑΡΙΣΤΩΝ Κολοκοτρώνη 21, 546 30 Θεσσαλονίκη ☎ 0310 589156, -160, -163 fax: 0310 604854
koth@otenet.gr